

dr Michał Zembrzuski
Katedra Historii Filozofii Starożytnej i Średniowiecznej
Wydział Filozofii Chrześcijańskiej UKSW

***Paraphrasis, ad litteram i quaestiones* – Alberta Wielkiego, Tomasza z Akwinu i Piotra z Owernii komentarze do *De memoria et reminiscentia* Arystotelesa**

Albert Wielki, Tomasz z Akwinu i Piotr z Owernii na różne sposoby komentują Arystotelesowski traktat *O pamięci i przypominaniu*. Ich komentarze są różne nie tylko w formie wyjaśniania twierdzeń Filozofa, ale również w przywoływanej erudycji, która spełnia odpowiednie funkcje, podejmowanych problemach i ich rozwiązaniach, które bardziej lub mniej odbiegają od tekstu komentowanego. „Parafraza” Alberta Wielkiego nastawiona jest na skonfrontowanie słów Arystotelesa z innymi perypatetykami (szczególnie filozofami arabskimi – Awicenną i Awerroesem), by lepiej uchwycić wypowiedzi Arystotelesa nazwanego „księciem perypatetyków”. Tomaszowy „komentarz literalny” stanowi ekspozycję „nowego” tłumaczenia Wilhelma z Moerbeke oraz wypracowanie na jego podstawie koncepcji zmysłów wewnętrznych, którą Akwinata będzie pełniej rozwijał w innych swoich dziełach. „Kwestie” Piotra z Owernii są już zupełnym sprobematyzowaniem *O pamięci i przypominaniu* do postaci 16 zagadnień, opatrzonych argumentami przeciwnymi, posiadających rozwiązania poszczególnych kwestii i wyjaśnienia przedstawionych wątpliwości. We wszystkich tych trzynastowiecznych komentarzach przebija jednak jedna wspólna cecha – jest nią chęć dotarcia do właściwego ujęcia intencji autora i intencji dzieła *O pamięci i przypominaniu*.